

Evropa v Trumpově světě

Po výrocích Donalda Trumpa k EU, NATO a politice německé kancléřky se může jevit rozlučková schůzka Angely Merkelové s Barackem Obamou v Berlíně loni v listopadu jako derniéra dosavadního modelu americkoevropské spolupráce. Pár dní před Trumpovou inaugurací dostali evropští politikové příležitost pochopit podstatu jeho politiky „Amerika first“.

Evropská unie mu na rozdíl od Obamy na srdci neleží. Brexit považuje za skvělou věc, v případě EU očekává její rozpad, o čemž svědčí telefonáty Trumpova týmu sondující v zemích Unie, která další země ji opustí.

Marine Le Penová ve Francii nebo Geert Wilders v Nizozemsku z toho nepochybně mají radost.

Trump navíc považuje Unii za nepřijemného konkurenta, když si položil v interview zajímavou řečnickou otázku. Nevznikla Unie částečně proto, aby v byznysu porazila Spojené státy?

V této logice se pak nelze divit výhrůžce německým automobilovým koncernům, které plánují investovat v Mexiku a dovážet na americký trh: pokud to uděláte, uvalím na vás 35procentní clo.

Neváhal zároveň otevřeně kritizovat i Merkelovou za její migrační politiku, kterou označil za katastrofální chybu. To si ale myslí i celá řada evropských politiků, včetně českých.

V tuto chvíli je však podstatnější něco jiného: rýsuje se vážný politický rozkol mezi dvěma nejsilnějšími transatlantickými aktéry. Jde přitom o mnohem víc než v případě sporu o legitimitu invaze do Iráku před čtrnácti lety.

Kancléřka na interview reagovala diplomaticky, když řekla, že si počká na Trumpovu inauguraci.

Zároveň na další Trumpova tvrzení, že Severo atlantická aliance je po mnoha letech zastaralou organizací, s neochotou členů platit to, co mají, do společného rozpočtu a neschopná poradit si s terorismem, uved -la, že Evropané mají svůj osud ve vlastních rukou a měli by tak jako dosud spolupracovat a připravovat se na řešení výzev 21. století.

Můžeme si to vyložit i jako tušení, že se Evropa bude muset vyrovnat s novou geopolitic -kou realitou, kde Spojené státy již nemusí být bezvýhradným evropským spojencem. Nejen v oblasti bezpečnosti je to nepochybně pro Evropu velký bolehlav.

Zvláště v situaci, kdy se Rusko a Čína snaží být vůči USA alternativou, i když stále limitovanou. Rusko primárně bezpečnostně, což dokazuje v Sýrii, a nově možná i v Libyi, Čína pak stále důrazněji ekonomicky. Ve světě s nově rozdáványi mocenskými kartami je tak Evropa nucena začít jednat především s ohledem na své zájmy.

Není to nutně špatně, otázka ale je, zda je toho schopna.